

УДК [677.024:677.074]+093/3

ДОСЛІДЖЕННЯ СИМВОЛІКИ ТРИПІЛЬСЬКОЇ КУЛЬТУРИ З МЕТОЮ ПРОЕКТУВАННЯ ТЕКСТИЛЬНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

Студ. І.С.Кравчук

Наук. керівник доц. О.О.Слітюк

Київський національний університет технологій та дизайну

Трипільська культура, безумовно, являється однією з найвеличніших сторінок історії людства й українців, що існувала в період 5400—2700 рр. до н.е. Трипільська культура була поширена в основному на території нинішньої Правобережної України, лише невелика її частина була на території Молдови і Румунії. Вона хоча і припинила своє існування, але залишила свій слід серед наступних поколінь, в тому числі й серед народів Київської Русі. Мотиви трипільських орнаментів дуже часто зустрічаються на українських вишиванках і писанках. Особливо відома трипільська кераміка. Орнаменти на ній непогано збереглися до нашого часу і зараз вважаються традиційно українськими. Саме орнаменти зробили трипільську кераміку знаменитою.

Актуальність даної теми полягає саме в тому, що трипільська культура ще досі повністю не вивчена, а її безпосередній вплив на культуру України простежується й до сьогодення. Ми досліджували трипільську культуру, як відправний пункт формування сучасної культури. Враховуючи багатий духовний світ трипільців та їх шанування традицій і обрядів, основна увага була спрямована саме на символіку орнаментальних елементів.

Дослідження проводилися з метою створення текстильної композиції на основі символіки трипільської культури. Для досягнення цього було поставлено ряд задач:

- вивчення існуючого матеріалу по символіці трипільської культури;
- визначення цільового призначення композиції, що проектується;
- дослідження технік виконання текстильної композиції;
- проведення систематизації та стилізації орнаментальних елементів.

До розуміння окремих аспектів духовного життя давнього суспільства можна наблизитися (за браком вербальної традиції та писемних джерел) тільки на базі джерел археологічних. Серед найчастіших трипільських знаків-символів дослідники виділяють символи Сонця і його колообігу, місяця, води, дощу, дерева, тура-бика, оленя, змії, собаки, птахів.

В той же час, на сьогоднішній день поняття «текстильна композиція» отримало значний розвиток та розгалуження. Воно включає в себе чимало напрямів мистецтва та різних технік. До них входять і печворк, гобелен, батик, вишивка, в'язання, бісер. Кожна із яких має свої певні особливості, які необхідно враховувати ще на початковому етапі – при розробці ескізів. Основною проблемою даної теми є те, що не кожен символ можна виконати в тій чи іншій техніці без певних змін. Тому цілком доцільно було дослідження умов та розробка методів інтерпретації символів, відповідно до техніки виготовлення текстильної композиції з урахуванням їх особливостей.

В результаті досліджень ми помітили певні закономірності трансформації орнаментальних елементів в залежності від техніки виконання. Як висновок, отримані спостереження можуть бути цікавою та досить корисною інформацією вдосконалення методики розробки ескізів. На сьогоднішній день досить популярне самостійне вивчення різних технік створення текстильних композицій та декору. Проте в той час, як матеріалу для вивчення технік більше ніж достатньо, інформації щодо створення відповідних ескізів дуже мало. Тому отримані нами висновки допоможуть в створенні методик, які значно полегшать фундаментальні етапи процесу розробки текстильних композицій, такі як проектування ескізу чи трансформація його відповідно до техніки виконання.